

DE Banier

SGP-FAMILIEDAG 2022

Antisemitisme,
een toenemende zorg

SGP over de
stikstofcrisis

100
JAAR
1920-2022

Of huur één van onze drie studio's vanaf € 1.925

Compleet ontzorgd worden met een hoogwaardig online (hybride) event?

filmstudio A12

- ✓ Interactie met je doelgroep
- ✓ Live gasten in de uitzending halen
- ✓ Online stemmen en quiz mogelijkheden
- ✓ Projectbegeleiding en draaiboek FilmstudioA12

Stel eenvoudig je eigen studio samen op [FilmstudioA12.nl](https://www.filmstudioa12.nl) powered by Klomp Creative

bvd
advocaten

Recht doen.

Onze advocaten zetten uw belangen op scherp. Met ondernemerschap en passie. Om u te dienen.

Advies nodig?
www.bvd-advocaten.nl

Barneveld | Hardinxveld-Giessendam | Kampen | Veenendaal | Werkendam

Het verbindende midden

Het midden bevindt zich tussen twee of meer uitersten. Wat uitersten zijn, weten we in Nederland inmiddels al te goed. We hebben de achterliggende tijd met diverse crises te maken gekregen. Daarin worden vooral tegengestelde posities betrokken. Het midden ligt er verbrokken bij, naar het schijnt onaantrekkelijk. En dat terwijl het midden een gave genoemd kan worden van God.

INHOUD

Familiedag 2022

8

Meditatie	5
Binnenhof	6
Voorzitter	7
Familiedag 2022	8
Stikstofproblematiek	11
Europa	15
Varia	16
Antisemitisme	18
Werkbezoek Israël	22
Column	23
Politiek dichtbij	24
Word lid van SGPJ!	27
Week van het Leven	28
Groen van Prinsterer	29
Haagse propjes	31

We merken hoe onze samenleving polariseert. En ook hoe anders politici het volk benaderen. In vorige decennia werd met respect gesproken over het 'maatschappelijk middenveld'. Daar kon je leren hoe een probleem werkelijk in elkaar stak. Daar moest je zijn om een akkoord te bereiken. Maar nu blijken de grote regeringspartijen daar weinig affiniteit mee te hebben. Te vaak wordt om het midden heen gewerkt.

Ferme uitspraken doen het goed. "Het moet maar eens afgelopen wezen met al die slechte ontwikkelingen!" "We moeten het snel onder controle krijgen!" Maar voor wijs beleid is ook nodig dat de uitersten op deugdelijke wijze met elkaar in verband worden gebracht. Anders geef je aan krachtsverhoudingen geen leiding. Dan werk je eraan mee dat ze onbeheersbaar worden.

Met het midden is dus niets mis. Het is niet slechts het gebied dat de uitersten tussen zich overlaten. Het is ook niet het gemiddelde van de totale som. Het geeft verbinding, het draagt de constructie. Waar het zicht op het midden verdwijnt, gaat de samenhang teloor.

Het Bijbelse midden

Israëls wijze koning Salomo werpt in een van zijn spreuken Bijbels licht op het

midden. "Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts." (Spreuken 8:20) Het midden moet dus worden getoetst aan Bijbelse uitgangspunten. Dan heeft het te maken met wat recht en billijk is. Christendom is nauw verbonden aan de constructie van onze samenleving. Actuele ontwikkelingen rondom het midden brengen aan de oppervlakte dat Nederland is losgeraakt van het christelijke fundament. Juist nu worden we geroepen de Bijbelse toetssteen aan te leggen. Zo blijven we pleiten voor wat recht en billijk is.

Verantwoordelijkheid

Wie in het midden staat, draagt grote verantwoordelijkheid. Dit vraagt om zelfverloochening en standvastigheid. Wat zijn we ook in ons politiek handelen afhankelijk van de leiding van de Heilige Geest. Hoe onwaardig we ook zijn, om Jezus' wil maakt God het waar: "Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid".

Een gezegend seizoen toegewenst.

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

RD geeft mij bezinnende duiding van het alledaagse, snelle nieuws.

Matthea | Recruiter

De een leest graag persoonlijke verhalen, de ander zoekt verdieping bij het nieuws. Maar allemaal hebben we behoefte aan goede, evenwichtige en eerlijke informatie. Aan zicht op het Bijbelse perspectief in ons bestaan.

Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.

RD, de krant voor het hele verhaal.

*Het RD is er ook voor jou.
Ga naar rd.nl/banier
Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.*

► “Maar Farao zeide: Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou om Israël te laten trekken? Ik ken den HEERE niet en zal ook Israël niet laten trekken.”

Exodus 5:2

Farao's strijd tegen Gods volk

Door heel de wereldgeschiedenis heen zien we de strijd van het slangenzaad tegen het Vrouwenzaad. Die strijd is al begonnen in het paradijs. Nadat de mens vrijwillig naar de verleidingen van satan had geluisterd, heeft de Heere vijandschap gezet. En deze vijandschap heeft zich al de eeuwen voortgezet. Het is de strijd van satan, die Gods werk en Gods volk wil verwoesten. Ten diepste gaat het om zijn eer tegen Gods eer. Maar de HEERE houdt Zijn werk en Zijn volk in stand.

In het boek Exodus zien we die strijd in volle hevigheid opvlammen. Achter het optreden van Farao tegen de Israëlieten zit de satan, die Gods volk wil vernietigen. Waarom? Opdat de Messias, Die de kop van satan zou vermorzelen, niet geboren zou worden.

En opdat de Heere niet geëerd kon worden. Het dienen van God was immers de kern van Mozes' verzoek aan Farao? “Alzo zegt de HEERE, de God Israëls: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn.”

Farao laat zich gewillig door de duivel gebruiken. Ook hij wil God niet erkennen: “Wie is de HEERE? En hij wil God niet gehoorzamen: Wiens stem ik gehoorzamen zou?” En hij wil dat volk niet laten trekken. Hij gruwet van dat volk en hij heeft enkel de ondergang ervan op het oog. Maar Farao maakt een grote vergissing. Wie Gods volk aanraakt, raakt Zijn oogappel aan; die strijdt tegen de HEERE en zal het verliezen! De HEERE laat niet met Zich spotten.

EEN HART ZOALS VAN FARAO

Waarschijnlijk keurt u de daden van Farao met grote stelligheid af. 'Zo ben ik niet!' Maar zullen we eens letten op de wortel van de haat tegen God en Zijn volk? Het staat midden in vers 2: “Ik ken de HEERE niet”. Daarin vertoont Farao het beeld van elke gevallen zondaar, die God niet meer kent, die

DS. M.H. SCHOT
Hendrik-Ido-Ambacht

aan God ongehoorzaam is, die het om eigen eer te doen is en die tegen God strijd. Dan staan we aan de kant van satan en tegenover God en Zijn volk. Maar dan zal het met u ook aflopen als met Farao: eeuwige ondergang.

MÉT GODS VOLK KWALIK BEHANDELD

Of mag door genade van u gezegd worden wat van Mozes geschreven staat: “Verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben.”

Ziet u uit naar de komst van Hem,

Die de kop van satan zal vermorzelen, ook in uw hart? Hem, Die gekomen is om Gods volk te verlossen en Zijn eer te zoeken? Hem, Die u zal verlossen van die helse Farao? Welnu, de toekomst van Gods volk kunt u lezen in het laatste vers van Exodus 5: “Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien wat Ik aan Farao doen zal; want door een machtige hand zal hij hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn land drijven.”

En de HEERE heeft Zijn Woord vervuld. Ondanks alles is de Messias toch gekomen. Om Zijn volk te verlossen en Gods eer groot te maken. Hij is de ware Godlover. Heeft u Zijn verschijning al lief gekregen?

DOOR KEES VAN DER STAAIJ

DONKERE WOLKEN

Ook al was het deze zomer vaak zonnig weer, in politiek opzicht zijn er donkere wolken. De stikstofplannen van het kabinet, de enorme kostenstijgingen voor energie en boodschappen en de problemen rond de opvang van asielzoekers leveren veel hoofdbreken op.

Het rumoer rond de stikstofplannen, de boerenprotesten, laten zien waar de schoen wringt: gebrek aan perspectief. Bij de vele werkbezoeken aan agrarische bedrijven in de afgelopen jaren is mij steeds opgevallen dat heel veel boeren prima mee willen bewegen om hun werkwijze aan te passen waar dat nodig is. Als echter steeds regel op regel wordt gestapeld, als wat vandaag door de overheid wordt aangemoedigd, morgen weer wordt teruggedraaid, dan hak dat er enorm in. Dan raakt dat niet alleen bedrijven, maar ook boerengezinnen ongelofelijk hard. Het is daarom bij alle plannenmakerij cruciaal dat voldoende tijd en ruimte wordt gegeven en ook overtuigend perspectief wordt geboden. Dat zijn we zeker verplicht aan de agrarische sector, waar Nederland zoveel aan te danken heeft als het gaat om landschap, voedselvoorziening en economie.

INTERNATIONALE AFSPRAKEN

Hoe verschillend de onderwerpen ook zijn, zowel bij de stikstofproblematiek als bij de tekorten aan opvangplekken

voor asielzoekers speelt een vergelijkbaar, hardnekkig probleem: te weinig nationale speelruimte voor eigen beleid. In Europees of breder internationaal verband zijn korter of langer geleden bindende afspraken gemaakt, terwijl volstrekt onduidelijk was, wat daarvan voor Nederland de gevolgen zouden zijn. Het is daarom voor de redelijkheid en het draagvlak van overheidsbesluiten ook zaak dat niet alles internationaal dichtgeregeld wordt. Dat is de dood in de pot voor de politieke afweging van waarden en belangen, dat is de bijl aan de wortel

van de nationale democratie. Niet alleen in Nederland, maar ook in veel andere landen geeft dit diepe en brede onvrede.

OVERMOED

Het maakbaarheidsdenken van bovenaf sticht veel kwaad. Wat meer bescheidenheid zou de overheid vaak sieren. In de week dat in het nieuws kwam dat staatssecretaris Van der Burg gemeenten wil dwingen tot opvang van asielzoekers, sprak ik bij een boekhandel in Ouddorp een mevrouw uit het westen van het land over de opvang van Oekraïners. Zij vertelde hoe lastig en frustrerend het voor haar was om alle bureaucratische lichten op groen te krijgen. Dit kabinet maakt op veel fronten de indruk een kat in het nauw te zijn. Die neigen nogal eens naar rare sprongen. Er is wijsheid van Boven nodig om in al deze netelige vraagstukken een evenwichtige koers te varen. Dat vraagt niet om spierballenpolitiek, maar juist om vastberaden bescheidenheid. Het besef dat we elkaar nodig hebben, maar bovenal de zegen van de Heere God. ◀

Breuk

Aan het begin van de vakantieperiode werd het duidelijk. De ChristenUnie zegde de samenwerking op tussen de SGP en de CU voor de Europese verkiezingen D.V. 2024. Ons hoofdbestuur betreurt deze breuk.

In een gemeenschappelijk opgestelde verklaring kwam dit nieuws in de pers. Hieronder vindt u een samenvatting.

Bij de verkiezingen voor het Europees Parlement (EP) in 2024 zullen beide partijen met een eigen lijst uitkomen. Na bijna 40 jaar komt er dus een einde aan deze samenwerking. Het landelijk bestuur van de ChristenUnie vond de verschillen tussen beide partijen te groot worden, met name op het gebied van migratie, klimaat en de ideeën over Europese samenwerking. Bij de vorige verkiezingen in 2019 haalde de gemeenschappelijke lijst twee zetels. CU-vertegenwoordiger Van Dalen ging naar de EVP (Europese Volkspartij) die een duidelijk pro-Europaprofiel heeft. Onze vertegenwoordiger Bert Jan Ruissen bleef in de ECR (Europese Conservatieven en Hervormers) met een Eurokritisch profiel. Dat markeert nog eens extra de verschillen. Maar zijn die onoverkomelijk?

TECHNISCHE SAMENWERKING

Ons hoofdbestuur is van mening dat er zeker serieuze verschillen zijn. Maar er zijn ook zwaarwegende argumenten om in technische zin toch met een gezamenlijke lijst uit te komen. Samenwerking versterkt de mogelijkheid om gezamenlijk het christelijk geluid in het EP te laten

horen op thema's als: christenvervolgving, bescherming van het (ongeboren) leven, de positie van Israël en het verval van christelijke waarden en normen. Denk hierbij ook aan de genderideologie, sterk gestimuleerd door het EP. Is het dan juist nú niet de tijd om dit christelijk geluid te laten horen en samen op te trekken? Een gezamenlijke lijst met een CU-lijsttrekker en een SGP'er op nummer 2 had deze mogelijkheid kunnen bieden.

EIGEN PROFIEL

Ons voorstel was om als partijen - naast de vele gemeenschappelijke punten - eigen accenten te zetten met een eigen inkleuring in folders en in de verkiezingscampagne. De gekozen vertegenwoordigers kunnen eventueel ook, net als nu in verschillende Eurofracties opereren. In Nederland zou je dat niet doen. Dat kan in het grote Europees Parlement wel. In ieder geval gaan er dan geen christelijke zetels verloren. Dat dreigt nu wel voor de SGP en het kan ook voor de CU. Ons hoofdbestuur heeft hier indringend met de CU over gesproken, maar men bleef bij het besluit.

Dit is ingrijpend voor ons. We merken dat ons eurokritische geluid van 'alleen samenwerking, geen superstaat' en het benoemen van Bijbelse normen en waarden breed gedragen wordt binnen

de eigen achterban en daarbuiten. We willen en gaan er alles aan doen om dit geluid in het EP te laten bestaan! Maar ook hier geldt toch vooral: Bidden én werken. Eerst het gebed. Deze breuk betreft dus alleen de samenwerking in Europa. Tegelijkertijd willen we de samenwerking van SGP en CU op andere politieke niveaus in de komende tijd blijven zoeken.

PARTIJDAG

Ten slotte nog wat positief nieuws. De enquête over de partijdag in mei liet een hoge waardering zien met het cijfer 8.2. Dat is fijn voor al de medewerkers en partijgenoten die betrokken waren bij deze dag. Naast goede tips bleek ook dat de voorkeur blijft bestaan voor alleen een morgenvergadering en geen hele partijdag. U zult er nog meer van horen! ◀

“DIT IS INGRIJPEND VOOR ONS.”

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

SGP-FAMILIEDAG IN BEELD

Het is weer even geleden dat de SGP-Familiedag plaatsvond. Toch staan de mooie herinneringen aan de familiedag ons nog helder op het netvlies. Op 25 juni opende Museumpark Archeon speciaal voor SGP-leden haar deuren. Het was een dag van ontmoeting en gezelligheid. Samen met ruim 1.600 SGP'ers waanden wij ons onder andere in de Middeleeuwen en de tijd van Grieken en Romeinen. Ook onze Kamerleden kregen deze dag een bijzondere rol. Kees van der Staaij, Roelof Bisschop

en Bert-Jan Ruissen waren in de arena te vinden. Chris Stoffer, een heer uit Den Haag, moest toezien op het riddergevecht. Ook de kinderen werden aan het werk gezet! Zij moesten bijvoorbeeld opdrukken en in rijen marcheren. Fotograaf Cees van der Wal heeft er mooie foto's van kunnen maken.

Kortom: een geslaagde dag!

 Youtube: Gebruik de zoekterm 'familiedag'

vakkundig
Houtmanschap
sinds 1923

De Grebbe
— TIMMERFABRIEK —

Kozijnen Maatwerk Deuren

Remmerden 19F, 3911 TZ Rhenen
(0317) 61 27 34, de-grebbe.nl

“Ik ben bang, omdat papa en mama zo stil zijn en geen zin meer hebben om op de boerderij te gaan werken.” Dat vertelde een boerenzoon van tien jaar oud met een snik in zijn stem. Het vertolkt iets van de enorme spanning op het boerenerf als gevolg van de stikstofplannen van minister Van der Wal en haar ambtsgenoten.

DOOR HANS MALJAARS
BELEIDSMEDEWERKER TWEDE KAMERFRACTIE

In dit artikel wil ik een stap terug doen en kijken naar de achterliggende botsing van werelden en wat bouwstenen noemen om uit de impasse te komen¹. Hoe heeft het zover kunnen komen? Een korte schets door de bril van enkele spelers in het veld, met tussendoor wat kanttekeningen. We hoeven landbouw en natuur niet uit elkaar te laten spelen.

“LANDBOUW EN NATUUR
NIET UIT ELKAAR SPELEN”

WETGEVER

De wetgever vindt biodiversiteit en natuurbescherming zo belangrijk dat stevige regels zijn afgesproken voor de bescherming van kwetsbare natuur(gebieden). Aantasting van de natuur willen we toch voorkomen? Mensen zijn overal in het land bezig met bouwen en andere activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de leefomgeving. Voor je het weet verdwijnt er steeds meer natuur. Daarom zijn regels voor natuurbescherming afgesproken. De rechters leggen deze

¹ Op het moment van schrijven was de uitkomst van het overleg onder leiding van dhr. Remkes nog niet bekend.

regels ook strikt uit en toetsen daarop. De consequenties in de praktijk blijken echter groot te zijn. Had de wetgever dit wel voorzien?

“HAD DE WETGEVER DIT VOORZIEN?”

BOSWACHTER

Waar burgers en boeren gewoon nog bloeiende heide zien, ziet de boswachter dat door onder meer de langdurige stikstofneerslag kwetsbare soorten in zijn heidegebied en in andere gebieden het moeilijk hebben. Sommige soorten doen het heel goed, waardoor ze juist de meer kwetsbare soorten wegdrücken. Of verzuring van de bodem pakt negatief uit voor het ecosysteem. Plaggen (de bovenste grondlaag verwijderen) om stikstof weg te nemen, kun je ook niet eindeloos blijven doen. Vermindering van biodiversiteit en de gevolgen ervan zijn niet goed zichtbaar te maken, waardoor je snel langs elkaar heen praat. De boswachter heeft het gevoel dat al jaren niks gedaan wordt aan die stikstofneerslag en wil actie. Ondertussen is niet goed in beeld hoe soorten en natuurtypen zich in een bepaald gebied ontwikkelen, zodat de rechter snel van het negatieve uitgaat (aldus het Planbureau voor de Leefomgeving). En boeren vragen zich bijvoorbeeld af: waarom wordt in het model

VAN DEN BERG
verzekeringen

‘eerlijk advies
voor particulieren’

VERZEKERINGEN VOOR

PARTICULIEREN | ZZZP | MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60
Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergnl - kantoorvandenbergnl

SGV
Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

op een bepaalde locatie uitgegaan van een kritische depositiewaarde (hoeveel stikstof er mag neerslaan) voor een natuurtype dat daar niet op de kaart staat ingetekend en (nog) niet voorkomt?

WETENSCHAPPER

Tussen wetenschap en bestuur zit een spannende relatie. De bestuurder wil duidelijkheid: hoe is de natuur er precies aan toe, wat gebeurt er precies als ik dit toesta of deze maatregel neem? En liefst zo snel mogelijk. De wetenschapper probeert met zijn beperkte budget zoveel mogelijk te weten te komen. Hij maakt gebruik van modelberekeningen om verbanden te analyseren en omdat je simpelweg niet overal kunt meten. Hij maakt gebruik van gemiddelden en onzekerheidsmarges, omdat natuur en stikstof lastig in precieze getallen te vangen zijn. Maar, hoe meer detailniveau een bestuurder vraagt, hoe groter de onzekerheidsmarge. Als het model zegt: de stikstofuitstoot van dat bedrijf zorgt voor 0,32 mol stikstofneerslag op hectare x in een natuurgebied vijf kilometer verderop en een hectare verder 0,24 mol, dan kunnen we ons voorstellen dat die boer zegt: "hallo, hoe weet je dat zo precies, terwijl er op mijn bedrijf en in de wijde omtrek niks gemeten wordt?" Zo levert de wetenschapper ook een concreet getal voor de kritische depositiewaarde van een bepaald natuurtype en tekent daarbij aan: het is een indicator voor de stikstofgevoeligheid, maar in een specifiek gebied kan de echte kritische depositie hoger of lager liggen. Aan dat laatste hebben bestuurders en juristen echter geen boodschap. Het is voor hen zwart-wit: onder de kritische waarde is goed, daarboven fout, ongeacht de toestand van het gebied. Kom daar als boer maar eens doorheen.

“VOOR BESTUURDERS
EN JURISTEN IS HET
ZWART-WIT”

RECHTER

De rechter toetst de wettelijke bepalingen: de natuur mag niet verslechteren. Daarbij wordt zekerheid gevraagd. Een project mag pas doorgaan als vaststaat dat ook in combinatie met andere projecten de natuur er niet op achteruitgaat. De rechter kiest bij zijn toets inmiddels het zekere voor het onzekere. Wordt op een bepaalde plek in een natuurgebied volgens het model de exact landelijk vastgestelde kritische waarde voor de stikstofneerslag op het betreffende natuurtype overschreden? Dan springen alle seinen op rood. Is niet zeker dat een nieuwe stalvloer voor de verwachte emissiereductie zorgt? Dan mag een boer daar niet zijn vergunning op baseren, of die zogenaamde emissiereductiefactor nu wettelijk vastgelegd is of niet. Is niet helemaal zeker of weidengang van koeien op een bepaalde plek echt voor minder stikstofneerslag op het nabijgelegen natuurgebied zorgt? Dan is eigenlijk een vergunning nodig, hoe maatschappelijk gewenst die weidengang ook is. Maar, wringt de zekerheid die de rechter vraagt niet met de dynamiek van natuur en landbouw, met het feit dat stikstof lastig te meten is en met de grote wetenschappelijke onzekerheden? Een jurist kan zeggen: bij mist niet uitvaren. Maar in een dichtbevolkt land waar gewoond, gewerkt en geleefd wordt, gaat dat gewoon niet. Moet het veiliger maken van de N50 bij Kampen maar uitgesteld worden, omdat het voor ietsjepietsje meer stikstofdepositie op de natuur kan zorgen?

BESTUURDER

Daar sta je dan als bestuurder. Je wilt uit de juridische klem komen en weer ontwikkelingen mogelijk maken. Je wilt niet langer het verwijt krijgen van pappen en nathouden. Dan maar de vlucht naar voren en daadkracht tonen, koste wat het kost. Je wilt, met allerlei negatieve rechterlijke uitspraken in de achterzak, zorgen voor controle en garanties. Die controledrang wringt ook hier met de dynamiek van natuur en landbouw. Zo is de landbouw geen fabriek die je met allerlei metertjes en filtertjes tot in de puntjes in de vingers hebt. Het is interactie tussen bodem, voer, dieren en stalsystemen.

Moet je dan maar de inzet van ondernemers negeren, omdat vooraf niet 100% zeker is wat het oplevert? En wat is daadkracht waard als banken hun handen van bedrijven aftrekken en deze niet meer kunnen investeren in innovatie?

“DE BESTUURDER WIL
CONTROLE EN GARANTIES.”

BOER

Ondertussen is de onzekerheid op het boeren erf enorm. Wat is je perspectief als je in een gebied zit waar op de kaart staat: 70% of meer reductie van de ammoniakemissie? Is dat het einde van mijn bedrijf, biologisch of niet? Kan mijn zoon het zo nog wel overnemen? Wanneer gaat mijn bedrijf als zogenaamde PAS-knelgeval (iemand die volgens het Programma Aanpak Stikstof net geen vergunning nodig had, maar zich wel moest melden) ooit weer van het slot? In feite ben je dan illegaal verklaard door een rechterlijke uitspraak, terwijl je gewoon te goeder trouw handelde en deed wat de overheid vroeg. Waarom krijgt de nummer 1 in ammoniakuitstoot, een fabriek van Rockwool - naast een natuurgebied - geen reductiedoel opgelegd en de naastgelegen landbouwbedrijven wél? Hoe kan het dat het model de stikstofdepositie zo exact berekent en aan mijn sector toeschrijft, terwijl wat betreft een deel van de depositie, de zogenaamde droge depositie, nauwelijks metingen zijn gedaan? Wat betekent het voor het landelijk gebied en de voedselvoorziening als een heleboel boerenbedrijven moeten stoppen? Veel begrijpelijke vragen.

Voor de SGP loopt hier dwars doorheen het spanningsveld van rentmeesterschap, het belang van de zorg voor de schepping en daarnaast het belang van een vitale agrarische sector, een goede voedselvoorziening en een leefbaar platteland.

“DE VERSCHILLENDE
BELANGEN ZORGEN VOOR
EEN SPANNINGSVELD VOOR
DE SGP.”

IMPASSE

Waar gaat het heen? Het doel van coalitie en kabinet was helder: 50% reductie van de stikstofuitstoot in 2030, een aanscherping van de huidige stikstofwet. De beruchte stikstofkaart met allerlei reductiepercentages voor verschillende landbouwgebieden was bedoeld om richting provincies duidelijk te maken hoe ze het landelijke doel kunnen halen. Deze kaart toonde in ieder geval de impact van het 2030-doel: het is niet te doen. De regering trekt tot 2035 25 miljard euro uit om de doelen te gaan halen. Veel geld gaat naar opkoop, veel minder naar innovatie en emissiearm management. Het geeft grote frustratie bij boeren, maar ook bij provinciebestuurders. Inmiddels zijn onder leiding van dhr. Remkes gesprekken gestart om het vertrouwen terug te krijgen. Maar, vertrouwen winnen zonder bakens te verzetten gaat niet lukken... Gaat het CDA haar rug recht houden? Voor de SGP is het duidelijk: de stikstof-

kaart moet van tafel, de stikstofwet moet niet aangescherpt worden en onteigening is de verkeerde route.

BOUWSTENEN

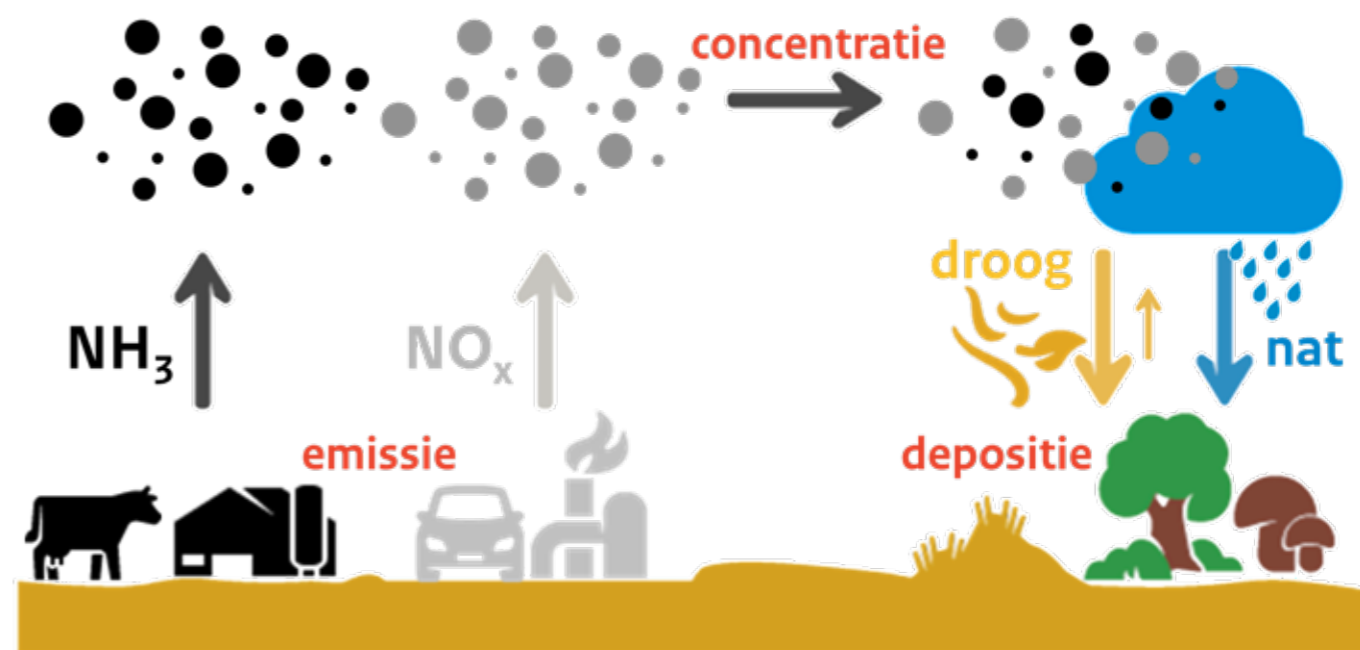
Maar, hoe dan wel? Ik noem een aantal bouwstenen om uit de impasse en het juridische stikstofmoeras te komen, zoals we die in debatten ook hebben ingebracht:

- ▶ Als iedereen kritisch naar zichzelf kijkt en beter luistert naar de ander, is er al een wereld gewonnen.
- ▶ Zet de lokale staat van de daadwerkelijk aanwezige natuur, inclusief goede monitoring hiervan, voorop en niet een landelijk vastgestelde kritische depositiewaarde. En kijk daarbij verder dan alleen stikstof.
- ▶ Geef gebiedsprocessen de ruimte. Kijk daarbij naar verplaatsing van bedrijven met relatief hoge emissies vlak bij kwetsbare natuur als deze boeren door willen gaan. En trek niet de onteigeningskaart.
- ▶ Maak samen met de landbouw én andere sectoren werk van verlaging van emissies en deposities, en het meten ervan. Dat draagt bij aan natuurbehoud. Maar wel met de boer aan het roer en niet Den Haag. Wie zijn oor te luisteren legt in het veld, staat versted van de

vele projecten en ideeën. Er zijn mooie kansen om te benutten. Denk aan de combinatie van het dagvers afvoeren en vergisten van mest en de productie van biogas (we willen toch af van Russisch gas?).

- ▶ Agrarische ondernemers die willen stoppen, bijvoorbeeld omdat ze geen opvolger hebben, lopen aan tegen hoge belastingheffingen. Pas deze regels aan.
- ▶ Reserveer de opbrengst van uitstootreductie eerst voor het legaliseren van PAS-knelgevallen, woningbouw, enzovoorts. De rest is dan voor de natuur. En niet andersom, zoals het kabinet nu doet. Dat laatste vraagt de rechter niet, maar willen kabinet en coalitie zichzelf opleggen.
- ▶ Gum onzekerheidsmarges niet uit als modelberekeningen overgedragen worden van de wetenschap naar de overheid.
- ▶ Investeer in goed natuurbeheer, met bijvoorbeeld meer grazende schapen op de hei. En benut de kansen voor agrarisch natuurbeheer.

Er is veel meer over te zeggen. De SGP ziet perspectief voor landbouw en natuur, maar dan is het wel nodig dat coalitie en kabinet daadwerkelijk gaan bewegen. ◀

Techno West Services

Heftrucks • Verreikers • Terminaltrekkers • Hoogwerkers

VERKOOP
VERHUUR
ONDERHOUD

Weihoek 6 | 4416 PX Kruijningen
0113 312 186 | verkoop@technowestservices.nl

www.technowestservices.nl

DE PATER
SLOOPWERKEN.NL

ASBESTSANERING
BOREN & ZAGEN

RENOVATIESLOOP
AFVALCONTAINERS

E info@depatersloopwerken.nl | T 055 506 14 02

Quik's
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT
POTATOES

Vers verpakt

Voorgebakken

Voorgekookt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel. T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quik's FRESH POTATOES | Quik's POTATO PRODUCTS | QUIKS.NL

Het moet helemaal niet van Brussel

Nederland moet veel van Brussel, maar de zeer ingrijpende stikstofaanpak is vooral een Haagse keuze. De EU biedt veel meer ruimte dan het kabinet ons voorspiegelt.

DOOR BERT-JAN RUISSEN
LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT VOOR DE SGP

moet zorgen dat beschermde natuur 'in een gunstige staat van instandhouding' blijft of komt. Op welke manier? Dat schrijft de EU niet voor. Logisch eigenlijk. De kwaliteit van de natuur hangt namelijk van heel veel lokale factoren af en dus lang niet alleen van stikstof.

Er staat daarom niets specifiek in de Habitatrichtlijn over stikstof. Er staat ook geen uiterste datum zoals 2030. En er staat ook niet dat je boeren moet onteigenen.

“Maar het moet toch van de Europese rechter?”, is nog zo'n veelgehoord argument. Ook hier is het korte antwoord: nee! Het Europees Hof van Justitie sprak zich in 2018 uit over de zogeheten PAS-regeling (Programmatie Aanpak Stikstof). De opmerkingen van de rechters waren dusdanig dat de PAS niet goed houdbaar was. Maar de Europese rechter eiste niet dat de stikstofuitstoot in zoveel jaar tijd omlaag gebracht moest worden.

Daar komt bij dat de normen die Nederland hanteert voor de hoeveelheid stikstof die op een natuurgebied mag neerslaan, de zogenoemde 'kritische depositiewaarden', veelal onhaalbaar zijn. Zelfs bij een volledige sanering

(verwijdering) van elke vorm van landbouw, zouden die op veel plekken nog steeds worden overschreden.

Let wel: dit zijn Nederlandse normen, geen Europese. Het goede nieuws is dus dat Nederland die normen ook zelf kan aanpassen. Of zelfs kan schrappen, zoals diverse landbouworganisaties bepleiten. Als de regeringspartijen maar zouden willen...

De SGP pleit voor een realistische aanpak waarbij veel breder wordt gekeken dan alleen maar naar stikstof. Onze oproep is ook: zet veel meer in op innovatie en geef de landbouw meer tijd. Laat 2030 los als streefjaar! Brussel biedt die ruimte. Alles staat of valt met de politieke wil van het kabinet om daar daadwerkelijk gebruik van te maken.

Want niet Brussel, maar Den Haag heeft ons in deze stikstofcrisis gebracht.

“NIET BRUSSEL, MAAR DEN HAAG HEEFT ONS IN DEZE STIKSTOF-CRISIS GEBRACHT.”

“Het moet van Brussel”, hoor ik soms over de stikstofaanpak in Nederland. Voorstanders doen alsof we niet kunnen ontkomen aan halvering van de veestapel. Alsof de EU dat juridisch kan afdwingen.

Is dat wel zo? Het korte antwoord is: nee! Er moet inderdaad veel van Brussel (wat ons betreft zelfs te veel), maar de zeer ingrijpende stikstofaanpak in het tempo zoals bedacht door de coalitie, is zeker geen harde Brusselse eis. De Europese wetgeving biedt veel meer ruimte dan het kabinet wil doen geloven.

De Europese Habitatrichtlijn meldt dat de overheid ervoor

SGP
Samenhangavond

ter gelegenheid van 100 jaar
SGP-fractie in de Tweede Kamer

Zaterdag 1 oktober 2022 D.V.
Deuren open vanaf 19.00 uur
Aanvang programma 19.30 uur

Grote Kerk in Dordrecht
Lange Geldersekaade 2

Muzikale begeleiding van
Hugo van der Meij

Gratis toegang, collecte voor
de Week van het Leven

Bijeenkomst van het
Ondernemersplatform

20 september 2022 D.V.
vanaf 16:00

Grand Hotel Amrâth
Kurhaus, Den Haag

Drs. Arend-Jan Boekestijn
Ir. Chris Stoffer

Aanmelden via
sgp.nl/ondernemersbijeenkomst

Guido **Ongehoorzaam aan de overheid?**
Lezing *Wat Guido de Brès ons vandaag te zeggen heeft*

Spreker: **Dr. Bart Jan Spruyt**

Dinsdagavond 1 november, 19.45 uur

Guido de Brèsschool in Rotterdam-Zuid

Aanmelden via de onderstaande website
of scan de QR-code!

wi.sgp.nl

Gratis toegang!

**BELIJDEND
IN DE BRES**

Markante
citaten van
Guido de Brès

Drs. J.A. Schippers

€13,95

Dit boekje is samengesteld ter
gelegenheid van het 500ste
geboortjaar van Guido de Brès
(1522-1567), de reformator der
Nederlanden. Het bevat een
bloemlezing uit de boeken,
belijdenis en brieven die hij
schreef.

Dit geschenkboekje is een fraai
gebonden uitgave van 128
pagina's, formaat plm. 16 bij 11
cm. Naast bijna 100 citaten
worden de belangrijkste
werken van Guido de Brès kort
toegelicht. Ook is een korte
levensbeschrijving opgenomen.

Bestel het boekje via webshop.sgp.nl
of scan de QR-code!

Dit is een uitgave van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP. Meer info? Ga naar wi.sgp.nl

P. DE GRUIJTER, NIEUW-LEKKERLAND
Piet de Gruijter kreeg eerder dit jaar de
titel van 'ereburger van Molenlanden'. Het
is een blijk van grote waardering voor zijn
uitzonderlijke bijdrage aan de Molen-
landse (en daarvoor Nieuw-Lekkerlandse
en Molenwaardse) gemeenschap. Na 40
jaar raadslidmaatschap en 4 jaar wethou-
derschap nam hij afscheid van de politiek.

J. KAMERIK-HOEKMAN, KAPELLE
Jeanet Kamerik-Hoekman kreeg een
koninklijke onderscheiding opgespeld.
Kamerik werd Lid in de Orde van Oranje
Nassau onder meer voor haar inspan-
ningen voor de SGP. Sinds 2016 maakt ze
als steunfractielid deel uit van de fractie
van Kapelle.

J.F. SLOOTWEG, MAARTENSDIJK
Bij zijn vertrek als raadslid ontving Johan
Slootweg eerder dit jaar een koninklijke
onderscheiding. In 1994 werd Slootweg
raadslid van Maartensdijk. Ook na de
fusie bleef hij raadslid, nu in De Bilt. Na 28
jaar neemt de plaatsvervangend voor-
zitter van de De Biltse raad afscheid met
deze bijzondere blijk van waardering.

B. VAN VOORDEN, HEUKELUM
Eerder dit jaar nam SGP Lingewaal
afschied van haar tweede voorzitter,
Bert van Voorden uit Heukelum. Na een
periode van 28 jaar bestuurswerk heeft
de kiesvereniging hem bedankt voor de
jarenlange inzet. Ook als schaduw-
fractie- en burgerlid heeft hij, ondanks zijn
drukke bakkersbaan, altijd tijd vrij kunnen
maken voor een principieel SGP-geluid
in Lingewaal.

Van de redactie

Een nieuwe editie van De Banier staat gepland om te
verschijnen op donderdag 20 oktober. De kopijdatum
daarvoor is vrijdag 30 september. De daaropvolgende
uitgave staat gepland voor 17 november.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen
naar de toekomst geldt: 'Deo volente'.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1, 8 en 9: Cees van der Wal Fotografie
Pagina 11, 23 en 29: Wikimedia Commons
Pagina 18-21: Monitor Antisemitische Incidenten 2021
Pagina 27: SGP-jongeren dag | Hanno de Vries Fotografie
Pagina 31: twitter.com/2eKamertweets

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal
zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht
is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via
debanier@sgp.nl.

COLOFON

PARTIJBUREAU
E info@sgp.nl
T 010-7200 770 (maandag t/m vrijdag,
9.00-16.30 uur)

REDACTIE
E debanier@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE
E administratie@sgp.nl

ADVERTEREN
Treffend & Co
E werner@treffendenco.nl

De tekst 'Joden gaan eraan' op een flatgebouw in Rotterdam. Beeld: Monitor Antisemitische Incidenten · CIDI

Hebben we dan niets geleerd?

Structurele toename van antisemitisme in Nederland

Onlangs werd herdacht dat 80 jaar geleden de eerste treintransporten vanuit het Nederlandse Westerbork richting de Duitse vernietigingskampen vertrokken. Opdat wij niet zouden vergeten hoe ook hier werd geholpen Hitlers Holocaust mogelijk te maken.

HANS VAN DE BREEVAART
WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT VOOR DE SGP

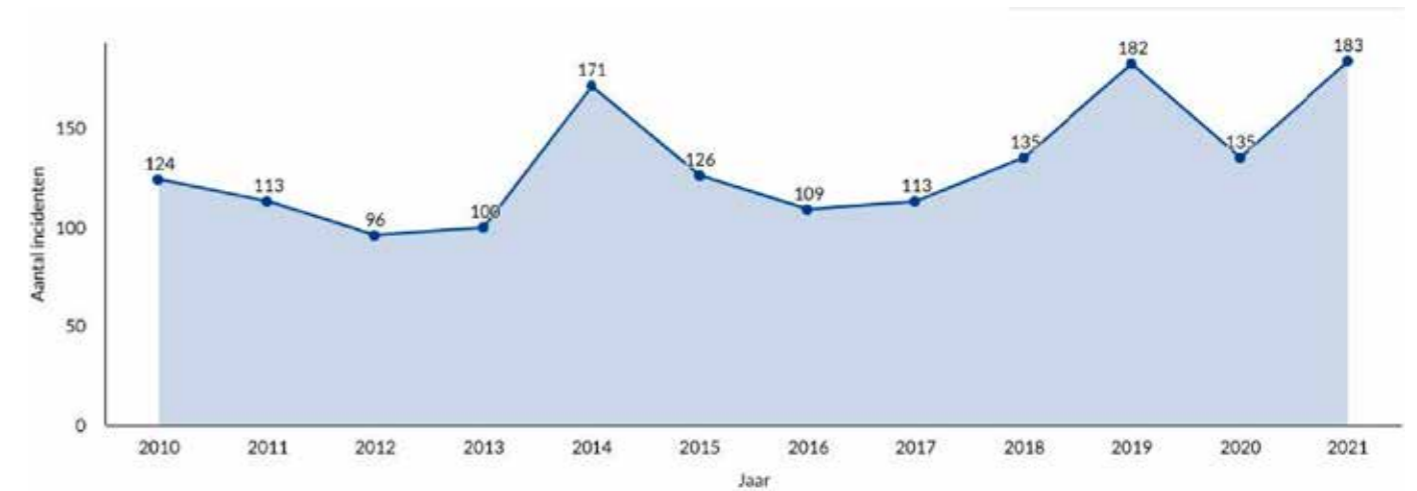
VIER RAPPORTEN

Voor draagvlak onder de Holocaust was een wijd verbreid antisemitisme noodzakelijk. Het verontrustende is dat dit antisemitisme nu, 80 jaar na die eerste treintransporten, aan kracht wint – ook in Nederland. Dat wordt duidelijk na studie van vier rapporten, die allemaal dezelfde richting op wijzen: met name de

laatste decennia is sprake van een trend. Zowel het CIDI (Centrum Informatie en Documentatie Israël) als de Utrecht Data School en de Nederlandse politie registreren antisemitische incidenten, terwijl het Openbaar Ministerie bijhoudt hoeveel daarvan worden opgevolgd en tot veroordeling leiden. De data van deze instanties overlappen elkaar deels, maar

vullen elkaar ook aan. Daardoor ontstaat een globaal beeld van ontwikkelingen.

Volgens het CIDI is sprake van antisemitisme als wordt uitgegaan van 'een op veroordelen gebaseerd beeld van Joden dat zich kan uiten als haat tegen Joden'. Om die reden wordt antisemitisme ook wel simpelweg 'Jodenhaat' genoemd.

Structurele toename van meldingen antisemitisme bij het CIDI. Bron: Monitor Antisemitische Incidenten · CIDI

CIJFERS

Over 2021 kwamen bij het CIDI 183 meldingen binnen van antisemitisme. Dat is een stijging van 36% ten opzichte van 2020; toen was sprake van 135 meldingen. Daarbij moet er wel rekening mee worden gehouden dat de toen geldende coronamaatregelen zorgden voor minder contacten tussen Joden en antisemieten. Maar ook ten opzichte van 2019, toen er een tot dan toe ongeken aantal van 182 incidenten werd gemeld, is een lichte stijging te zien. Vooral wanneer het conflict tussen Israël en Hamas oplaait, valt er volgens het CIDI een toename van antisemitische incidenten op school en via e-mail of berichtenplatforms te zien.

van antisemitisme dan in 2020, maar nog altijd minder dan in 2019. In dat laatste jaar werden 768 gevallen gemeld, in 2020 517 terwijl er in 2021 sprake was van 627 aangiften. Dat kan duiden op een daadwerkelijke afname van het aantal incidenten. Het kan ook betekenen dat er minder vaak aangifte werd gedaan wanneer sprake was een incident. In de periode 2014-2018 deed slechts een op de vier slachtoffers aangifte; cijfers over 2021 zijn niet bekend.

Het aantal zaken dat werd doorgeleid naar het Openbaar Ministerie voor vervolging laat een vergelijkbaar beeld zien, zij het minder dramatisch. In 2019 was sprake van 60 gevallen (7,8% van het aantal aangiften), in 2020 van 38 (7,3%), terwijl in 2021 in totaal 58 gevallen voor veroordeling in aanmerking kwamen (9,2%). In al die jaren volgden steeds in 27 van de gevallen een veroordeling voor mishandeling, vernieling of brandstichting of doodslag. Die aantallen waren hoger dan die in alle voorgaande jaren. Er is dus bij discriminatie sprake van toenemend geweld. Daarbij geldt 2021 in negatieve zin als hoogtepunt, althans als we uitgaan van de lagere aantallen aangiften over zowel 2020 als 2021.

TRENDS

Wat kenmerkt dit toenemend antisemitisme in Nederland? Het CIDI wijst op vier trends:

Oplopende spanningen in het Israëlisch-Palestijnse conflict worden als 'rechtvaardiging' gebruikt om Joden aan te vallen en te intimideren. Niet

alleen de staat Israël wordt daarbij als onderdrukkend gezien, maar Joden in het algemeen – ook die in Nederland. Daarbij wordt ook gemakkelijk teruggevallen op het eeuwenoude beeld van de 'bloeddorstige' Jood.

Doordat mensen die als Joods herkenbaar over straat gaan – bijvoorbeeld door een keppel te dragen – vaak te maken krijgen met scheldpartijen of intimidatie, is er een trend ontstaan om zich minder herkenbaar te kleden en hun Jood-zijn te verzwijgen tegenover buitenstaanders, zoals op school of op het werk.

Op school krijgen Joodse jongeren steeds vaker te maken met pestgedrag. We zien hier een tweeledig effect optreden. Enerzijds zijn er de verhalen van kinderen die niet langer Joods willen zijn. Anderzijds zijn er ook jongeren die zich meer bewust worden van hun Joodse identiteit en het liefst naar Israël zouden verhuizen.

Het lot van de Joden in de (aanloop naar de) Holocaust wordt steeds vaker gebruikt door mensen die willen protesteren tegen ander vermeend of werkelijk onrecht. Zo werd ook het coronabeleid van de regering regelmatig vergeleken met dat wat Joden eerder is aangedaan. Joden of Joodse instanties die zich daartegen uitspreken waren regelmatig doelwit van antisemitische beledigingen en bedreigingen, met name van de kant van extreemrechts.

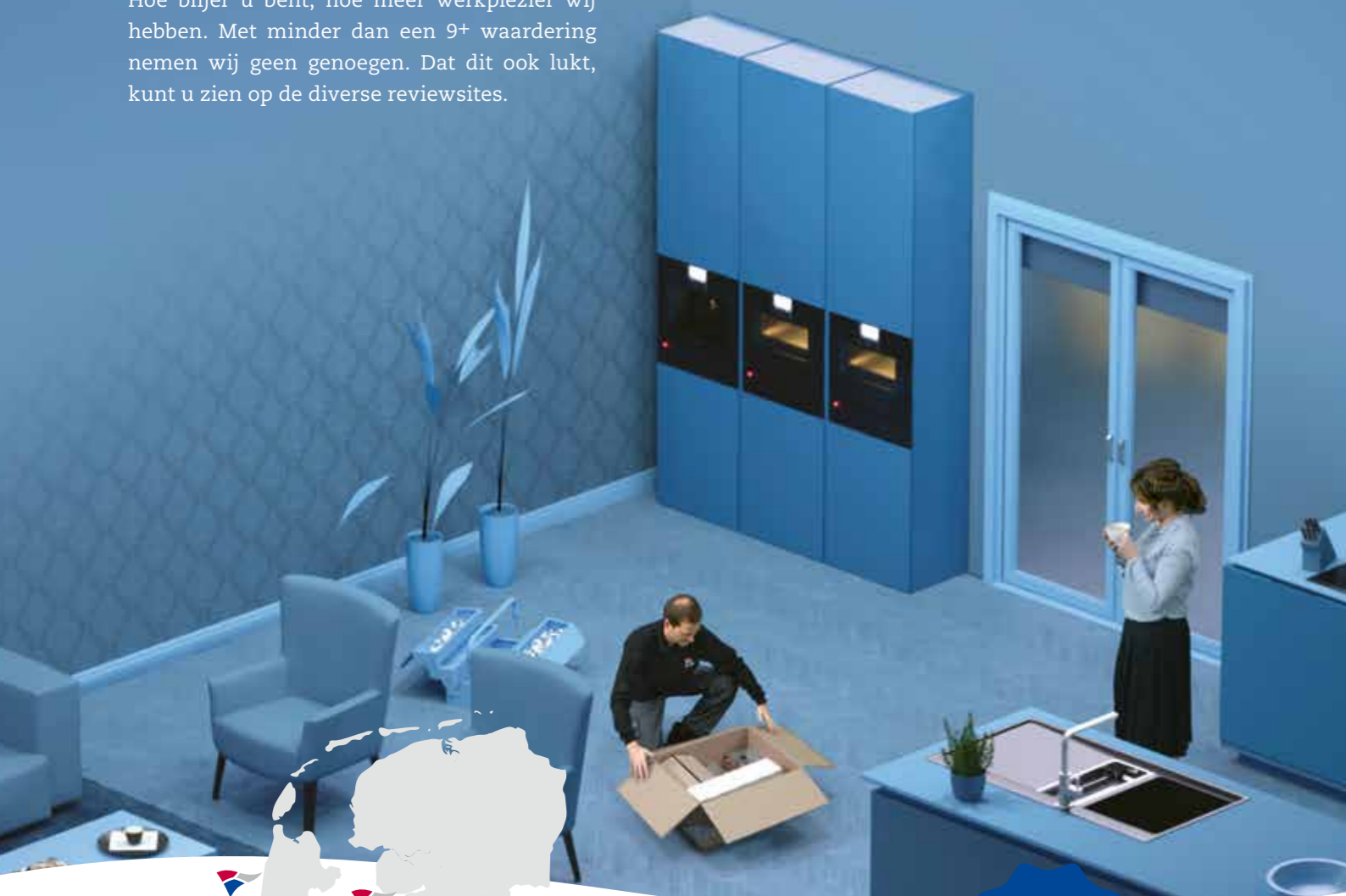
Van aangifte tot veroordeling door rechter

Opvallend is dat in 2021 bij de politie weliswaar meer aangiften werden gedaan

SERVICE OP 9+ NIVEAU

Voor én na de handtekening

Van het eerste advies tot en met de laatste schroef, alles moet kloppen als het aan ons ligt. Ook nadat de handtekening is gezet lopen wij nog net zo hard voor u. Als familiebedrijf zit het verlenen van service in onze genen en gaan we voor uitsluitend tevreden klanten. Hoe blijer u bent, hoe meer werkplezier wij hebben. Met minder dan een 9+ waardering nemen wij geen genoegen. Dat dit ook lukt, kunt u zien op de diverse reviewsites.

Ruim 2130 beoordelingen
Qasa.nl | september 2022

DB KEUKEN
GROEP

dbkeukengroep.nl/beloftes

Die laatste trend wordt ondersteund door het onderzoek van de Utrecht Data School dit jaar naar online-antisemitisme op blogs, websites en onlineplatforms als Twitter, Facebook, Telegram, YouTube en Reddit.

Inderdaad is er met name op platforms als Telegram, YouTube en Reddit veelvuldig sprake van Jodenhaat. Daarnaast wordt in dit onderzoek ook kritiek op de politieke interventies van personen als George Soros in kringen rond Forum voor Democratie als antisemitisch aangemerkt.

Daarnaast valt over trends in antisemitisme online vooralsnog weinig te zeggen, omdat dit onderzoek pas voor het eerst is uitgevoerd en alleen de cijfers van 2020 zijn meegenomen.

“2021 GELDT ALS
NEGATIEF HOOGTEPUNT.”

AANBEVELINGEN

Gezien de trends die het antisemitisme te zien geeft – zowel in moslim- als

rechtsextremistische kringen – lijken we in Nederland nog steeds voor een grote uitdaging te staan. Want hoe krijgen we daders zover de weinige Joden die er nog zijn in ons land nu eindelijk eens met rust te laten?

Het CIDI doet daartoe enkele aanbevelingen. Meer Joden zouden melding moeten maken van antisemitische incidenten. Ook zouden sociale media intensiever moeten monitoren op antisemitisme. Daarnaast dient er voldoende politiecapaciteit te zijn om aangiften te verwerken, zodat desnoods tot vervolging kan worden overgegaan.

Bovendien pleit het CIDI ervoor om, meer dan nu het geval is, het onderwijs stil te laten staan bij de Holocaust. Daarbij dient het gruwelijke karakter ervan blijvend onder de aandacht te worden gebracht – ook als daar op bepaalde scholen grote weerstand tegen bestaat.

TEN SLOTTE

Zelf zou ik er in dat verband voor pleiten om scholen en docenten toe te rusten om beter te leren omgaan met weerstanden. Nu komt het te vaak voor dat scholen geen aandacht meer schenken aan de Holocaust – simpelweg omdat

ze ‘geen gedoe’ willen met bepaalde groepen studenten. Ten onrechte. De spontane reactie die ik eens na afloop van een les Burgerschap van een van mijn Haagse mbo-studentes kreeg, is me altijd bijgebleven. Zelf zeer uitgesproken pro-Hamas en vervuld met een diepge wortelde haat tegenover alles wat Joods was, gaf ze aan dat ze tijdens mijn les was gaan inzien dat niet alle Joden slecht waren. Meer zat er helaas niet in, maar ze had niet verwacht dat ze ooit nog eens tot dat inzicht zou komen, zo moest ze zelf bekennen.

Het kan dus wel: er in het onderwijs iets tegen doen – zeker wanneer we er als onderwijsgeveden, maatschappelijke organisaties en overheid gezamenlijk werk van maken. Of het voldoende zal zijn om de trend die we eerder zagen te keren? Laten we het hopen!

BRONNEN

- 🌐 Cijfers in Beeld 2021 | Publicatie | Openbaar Ministerie (om.nl)
- 🌐 Discriminatiecijfers in 2021 | Rapport | Rijksoverheid.nl
- 🌐 Monitor Antisemitische Incidenten · CIDI
- 🌐 Online antisemitisme in 2020 (cidi.nl)

Chris Stoffer op werkbezoek naar Israël

DOOR CHRIS STOFFER

Dit jaar had ik het voorrecht tweemaal naar Israël te mogen afreizen. De eerste keer in verband met een internationale gebedsbijeenkomst voor Jeruzalem, waar velen bijeenkwamen om in gebed en samenzijn steun te betuigen aan het Joodse volk. De tweede reis was in gezelschap van enkele collega-Kamerleden, waarbij we met name kennis hebben genomen van de actuele politieke en maatschappelijke situatie in Israël.

Naast de vele politici en mensen uit het maatschappelijk middenveld hebben we ook enkele bezoeken afgelegd die veel indruk maken en met name ook het belang van de staat Israël laten zien. Zowel tijdens de eerste reis als tijdens de tweede reis hebben we een bezoek gebracht aan de familie Polak. Carry en Louis Polak wonen deels in Jeruzalem en deels in Amstelveen. Beiden zijn holocaustoverlevenden en hebben tijdens de Tweede Wereldoorlog als kind in kampen gezeten en ook vele familieleden verloren. Zeer indrukwekkend om te horen wat dit voor een stempel op hun leven heeft gedrukt.

GRUWELIJKHEDEN

We bezochten ook Yad Vashem. Het holocaustmuseum in Jeruzalem. Het was heel erg druk in het museum. We konden zodoende niet alle onderdelen even goed tot ons nemen. De aanblik van alle gruwelijkheden die het

Joodse volk heeft moeten ondergaan, zijn vreselijk en maken stil.

Met collega's heb ik de Westbank bezocht en zijn we aan de grenzen van de Gazastrook geweest. Op de grens van de Gazastrook hebben we een kibboets aangedaan. We waren daar te gast bij de familie Reijnen. Een jong gezin met twee jongens die enkele jaren geleden zijn verhuisd van Rotterdam naar Israël. Het Rotterdams accent was goed hoorbaar en de mentaliteit van hard werken straalden ze volop uit.

ANTISEMITISME

Het toenemend antisemitisme in Nederland was de aanleiding om hun comfortabele leven in Nederland op te geven en te gaan wonen op een kibboets waar de bommen en kogels ze geregeld om de oren vliegen. Ze hebben zelfs een raketinslag in hun keuken meegemaakt. In gesprek met deze familie merk je

hoe belangrijk het is dat we achter de staat Israël en het Joodse volk blijven staan.

GEEN TOEKOMST IN NEDERLAND

De directe aanleiding voor hun verhuizing was dat ze als gezin in Israël waren geweest en een van de zoons bij terugkomst wat kledingsouvenirs droeg waaruit bleek dat ze in Israël waren geweest. Dit riep weerstand op bij de ouders van klasgenoten. De volgende dag waren er meerdere klasgenoten met pro-Palestijnse uitingen. Deze anti-Joodse uitingen gaven voor de Rotterdamse familie de zoveelste ervaring dat er voor hun kinderen geen toekomst is in Nederland.

Laten we als SGP pal blijven staan achter het Joodse volk. In Nederland, maar zeker ook in de erkenning dat de staat Israël nodig is om Joden van over de hele wereld een veilige thuishaven te bieden. ◀

ECHO'S VAN DE NAZITIJD, OFWEL DE CONTINUÏTEIT VAN JODENHAAT

DOOR BAS BELDER
OUD-EUROPARLEMENTARIËR

“Weet je wie de grootste Jood was?” De Joodse scholiere reageerde ontkennend op deze schijnvraag van een klasgenootje. “Die in de twee meter hoge steekvlam”, hoorde ze vervolgens.

In Duitsland is de laatste jaren intensief wetenschappelijk onderzoek gedaan naar Jodenhaat in de samenleving. Dat richtte zich in het bijzonder op de ervaringen van de slachtoffers zoals de genoemde Joodse scholiere. Die laatste wees erop dat het antisemitische karakter van zulke ‘grappen’ vaak weggepoetst wordt met de relativerende verontschuldiging “het was niet tegen jou gericht, het was maar een grap”.

DUITS ONDERZOEK

Recente Duitse studies geven met tal van praktijkvoorbeelden aan hoe ‘echo’s uit de nazitijd’ Joodse scholieren, docenten en hun families pijnigen.

Exemplarisch is de scène die twee leraren schilderen: hun leerlingen brachten de Hitlergroet tijdens een bezoek aan een concentratiekamp en de graven van tijdens de Shoah (of ook ‘holocaust’) vermoorde Joden.

Wetenschapper prof. Julia Bernstein concludeert dat Joden in Duitsland ervaren dat het antisemitisme nooit is verdwenen en zich ondanks publieke verbanning en vermeende zelfreflectie subtiel tegen hen richt in ‘grappen’ of agressief door ‘vernietigingsfantasieën’. Hoe daarbij op schandelijke wijze de Shoah wordt betrokken, illustreert Bernstein met een aantal schokkende belevenissen van een Shoahoverlevende van de derde generatie, een Joodse leerlinge en een Russischsprekende Jodin.

AANKLAGENDE VOORBEELDEN

De eerste vertelt dat zijn 16-jarige zoon tijdens een schoolexcursie in het holst van de nacht door klasgenoten uit zijn bed werd getrokken, samen met twee andere

Joodse scholieren. De drie Joodse jongens werden naar een doucheruimte gesleurd. Hun aanvallers stortten zich vervolgens op hen, lieten winden op hun hoofden onder de kreet: “We vergassen jullie!”

De schooldirecteur, beducht voor een publiek schandaal, wilde het ernstige voorval in de doofpot stoppen. Pas na aandringen kwam het tot een schoolbijeenkomst, waarbij slechts één moeder van de daders excuses aanbood, zij het onder de uitdrukkelijke vermelding dat haar familie het tijdens de Tweede Wereldoorlog ook niet gemakkelijk had gehad met een vader die aan het front streed...

“HOE STAAT HET MET DE BESTUDERING EN BESTRIJDING VAN JODENHAAT IN NEDERLAND?”

Het tweede incident overkwam een Joodse scholiere tijdens een bezoek aan een voormalig concentratiekamp. Klasgenoten sloten haar op in een gaskamer. Het kind wist daarna niet wat ze doen moest. Meldde ze het gebeurde bij de schoolleiding, dan liep ze het gevaar dat klasgenoten zich met geweld op haar zouden wreken wegens klikken. Ze verzweeg derhalve de marteling.

Het derde voorval betreft een zekere mevrouw Hartman. Een advocaat checkt in een gesprek haar Joodse identiteit via

de familienaam. Ook alweer ‘schertsenderwijs’. De dialoog verloopt aldus:

Advocaat: “Wat is uw naam?”

Betrokkene: “Hartman”

Advocaat: “Met één ‘n’ of twee?”

Betrokkene: “Wat is het verschil?”

Advocaat (lachend alsof het als grap is bedoeld): “Nou ja, met twee n’en blijft u hier, met één gaat u naar Auschwitz.” (Betrokkene staat op en gaat weg).

EXPLODEREND ANTISEMITISME

Extremisme-expert en psycholoog Ahmad Mansour sprak onlangs van een ‘exploderend antisemitisme’ in Europa. In Duitsland wordt dat op verantwoorde, wetenschappelijke wijze blootgelegd, bediscussieerd en bestrijdingsmethoden bedacht. Bij bestudering daarvan kan ik de prangende vraag niet van mij afzetten: hoe staat het precies met de bestudering van hedendaagse Jodenhaat in Nederland én met de bestrijding ervan? ◀

Aanbevelingen voor de lokale campagne

De gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 resulteerden in een forse stemmenwinst voor de SGP. Mooi om te zien met hoeveel elan men lokaal aan de slag ging. Kort na de uitslag belden we met 25 gemeenten om vast te stellen wat goed werkte en wat aandachtspunten zijn. Het verslag deelden we met de fracties en besturen.

Uiteraard is voor een belangrijk deel de lokale context sturend voor de campagneaanpak. Tegelijkertijd werden door de SGP'ers die we spraken, dingen benoemd die voor iedere gemeente van belang zijn. Hieronder een beknopte weergave van de verworven inzichten.

FUNCTIONEREN EN PROFILERING

- ▶ Veel afdelingen zien het als een uitdaging jongeren beter aan te spreken en aan zich te binden. Verschillende keren wordt met waardering gesproken over de inzet van jongeren in het campagneteam (vaardigheden en elan). Benoemd wordt dat vergrijzing het vinden van nieuwe mensen ook lastiger kan maken. Het is daarom zaak te investeren in vitaliteit.

- ▶ Regelmatig wordt aangegeven dat coalitiedeelname impact heeft gehad op de uitslag. Bij geen deelname kan men vrij oppositie voeren, bij deelname is het zaak helder te communiceren over lastige besluiten en resultaten.
- ▶ Aanbevolen opstelling is constructief waar het kan én positief-kritisch waar het moet.
- ▶ Kwaliteit van inbreng en nakomen wat je de kiezer belooft, worden genoemd als stemmentrekker.
- ▶ Verschillende keren wordt het belang van een aansprekende dan wel bekende lijsttrekker/ambassadeur benadrukt, die goed zichtbaar is. Mensen stemmen steeds meer op 'de persoon'.
- ▶ Wat ook terugkomt, is de belangrijke rol van een aansprekend verkiezingsprogramma en de vaststelling van een

bepert aantal (ongeveer drie) speerpunten die je steeds herhaalt.

- ▶ Geadviseerd wordt om authentiek SGP te blijven en tegelijk te focussen op thema's waarin je onderscheidend bent van andere lokale partijen. Thema's die meermaals genoemd worden, zijn: zondagsrust, landbouw, wonen en ondernemers.
- ▶ Opvallend is dat diverse malen geprofileerd wordt op duurzaamheid. Ook sociale beweging komt terug. Hiermee wordt een bredere doelgroep aangesproken. In dit verband is ook de achtergrond van de lijsttrekker van belang.
- ▶ Essentieel is hoe de SGP reageert op actuele lokale kwesties. Soms werd in verband hiermee zelfs door buitenstaanders geadviseerd SGP te stemmen.
- ▶ Zo nu en dan wordt bewust gekozen voor een lokaal profiel zonder te zeer geassocieerd te worden met de landelijke SGP. Context is dan dat er veel niet-traditionele SGP-stemmers zijn wanneer het gaat om gemeenteraadsverkiezingen.

CAMPAGNEVOERING

- ▶ Diverse winnende gemeenten maken melding van een bruisend en breed campagneteam. Het is verstandig om inspirators, denkers, doeners, jongeren en specifieke talenten en doelgroepen te betrekken.
- ▶ Het belang van investeren in permanente campagne wordt breed onderkend, maar het verschilt sterk per lokale SGP in hoeverre hier ook daadwerkelijk vorm aan wordt gegeven.

- ▶ Geadviseerd wordt te kiezen voor een doelgroepgerichte benadering. Je kunt de relevantie van het programma dicht bij de burger brengen door de boodschap toe te spitsen op wijk/dorp en ook in de lijst een spreiding aan te houden over plaatsen en doelgroepen.
- ▶ Diverse afdelingen geven aan juist in te zetten op doelgroepen/thema's waarop ze al sterk zijn. In dorpen waar veel aanhang is, wordt al positief gesproken over de SGP. Het gat om mensen over te halen is dan kleiner.
- ▶ Het is belangrijk om concreet te zijn in het aangeven wat de SGP-inzet de burger oplevert en resultaten te benoemen in relatie tot gedane toezeggingen.
- ▶ Het is ook goed om als volksvertegenwoordiger te investeren in persoonlijke aandacht voor en directe ontmoeting met burgers, een open en toegankelijke opstelling.
- ▶ Er is veel meer dan voorheen gebruikgemaakt van sociale media (in combinatie met video's en website). Andere populaire middelen zijn weer flyers, magazines en spandoeken op zichtlocaties.
- ▶ Diverse afdelingen kozen ook voor ludieke acties om op een positieve manier aandacht te trekken.
- ▶ Een proactief persbeleid biedt de kans van gratis redactionele aandacht, wat nog sterker kan overkomen dan advertenties.
- ▶ Een opvallend vervoersmiddel kan ingezet worden voor campagneacties die passen bij je profiel én als mobiel reclamebord.

Doe je lokaal campagnewerk en heb je het uitgebreidere verslag nog niet ontvangen? Vraag het dan aan via voorlichting@sgp.nl.

SGP groeit lokaal

Dankzij de forse groei van het aantal stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen is de SGP inmiddels ook breder vertegenwoordigd.

	2018	2022
Aantal SGP-fracties:	57	60
Aantal combifracties*:	38	35
Aantal SGP-gemeenteraadsleden totaal**:	250	272
Aantal SGP-wethouders**:	42	51

* *in sommige van deze fracties zijn we alleen vertegenwoordigd door (een) CU-zetel(s)*

** *peildatum 31 januari 2019 in verband met verwerking resultaat herindelingsverkiezingen*

Opvallend is dat de SGP vooral gegroeid is in plaatsen waar ze een eigen lijst voert. Dit is ook terug te zien in het aantal raadsleden. Het aantal SGP-raadsleden dat onderdeel was van een SGP-fractie groeide van 197 naar 229. Het aantal SGP-raadsleden dat onderdeel uitmaakte van een combifractie daalde van 98 naar 94.

In Maasdriel, Wierden en Voorst lukte het een zetel te behalen en kwam de SGP nieuw in de raad. De grootste SGP-fracties zijn Barneveld (10), Neder-Betuwe (9), Reimerswaal (8), Rijssen-Holten (8), Ede (7), Goeree-Overflakkee (7), Nunspeet (7) en Tholen (7). Combifracties: Hendrik-Ido-Ambacht (7), Sliedrecht (7) en Waddinxveen (7).

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Ablasterdam
078 69 32 541
WWW.HUISMANKEUKENS.NL

AA+
ontwerpbureau

kwaliteit en vakmanschap
van ontwerp tot bouw

goosch

interieur

kempisch

AA+ ontwerpbureau bv | Berkenwoude | Elspeet | Marinus Weijers | www.aa-plus.nl

WORD LID VAN SGP-JONGEREN!

Op 21 mei hebben wij als SGP-jongeren de Jongerendag gehouden in het Beatrixtheater te Utrecht. De jongerenorganisatie van de SGP verenigde zich om met zo'n 800 jongeren naar politieke sprekers te luisteren, bezinning te zoeken en steun te halen uit gesprekken en contacten. Een dag als deze is speciaal, maar het is slechts een fractie van wat de SGP-jongeren te bieden heeft. Wekelijks organiseren onze vrijwilligersactiviteiten om onze jeugd te vormen tot de toekomst van de SGP, dit is iets waar elke SGP(J)'er betrokken bij moet zijn!

DOOR TIMO TIGGELMAN
COMMISSIELEDENWERVING & SOCIAAL-ECONOMISCHE ZAKEN

Als ik onze organisatie zou typeren in één woord dan zou ik kiezen voor het woord 'ontplooiing'. Dit geldt zowel op organisatorisch niveau als voor individuele leden. Met een christelijke visie op de samenleving en vele activiteiten willen wij de belangen van jongeren vertegenwoordigen en hen betrekken bij de politiek. We doen mee aan maatschappelijke discussies, bereiden onze leden voor op een toekomst met SGP-politiek en laten ons niet leiden door de waan van de dag. Wij baseren onze ideeën namelijk op Gods woord alleen. De activiteiten van onze organisatie vind je in alle lagen van de samenleving. Lokale fracties worden ondersteund, het maatschappelijk debat wordt aangewakkerd en er worden zelfs op verschillende plekken in ons land gastlessen gegeven door de SGP-jongeren.

ALLE JONGEREN ZIJN WELKOM!

Ook is er binnen onze organisatie sprake van een individuele ontplooiing. Onze leden en belangstellenden kunnen het maximale uit hun politieke interesse halen door de vele opties die SGP-jongeren biedt. We houden debatten met interessante sprekers, we organiseren thema-avonden, maar ook komen we samen in informele vorm. We vinden elke keer weer een

nieuwe manier om aan te sluiten op de interesses van onze leden. Wat je achtergrond ook is of wat je talenten ook zijn, wij vinden voor iedereen een manier om een bijdrage te leveren aan de christelijke politiek. Het is bijzonder om te zien hoe veelzijdig ons ledenbestand is: opleidingsniveau, leeftijd en interesses, het is voor iedereen anders. Slechts onze politieke drijfveer is voor ons allen gemeenschappelijk. Ons team vindt voor iedereen een plek om zich thuis te voelen binnen de organisatie. Kortom, SGPJ is er voor alle jongeren en ook voor uw kinderen!

IETS VOOR UW (KLEIN)KINDEREN?

Stimuleer uw kinderen daarom om lid bij ons te worden. Er zal ongetwijfeld ook een SGPJ-afdeling in of vlak bij uw gemeente zitten. Kennismaken is altijd mogelijk, ongeacht of je al lid bent. Al onze vrijwilligers zijn enthousiast om geïnteresseerden te ontmoeten. Vanaf je 15^e moet je pas jaarlijkse contributie betalen. Voor slechts €1,- per maand steun je dan ons werk en help je mee om ons christelijke politieke geluid verder te verspreiden!

Aanmelden kan op www.sgpj.nl/lidworden.

WEEK van het LEVEN

D.V. 5 tot en met
12 november 2022

Dankzij hulp
koos Deborah
voor haar kindje

MAAK
DE WEEK
VAN HET
LEVEN
MOGELIJK

Steun de campagne voor betere hulp aan
moeder én kind!

De Week van het Leven wordt onder verantwoordelijkheid van Platform Zorg voor Leven georganiseerd door de NPV - Zorg voor het Leven, Schreeuw om Leven, de ChristenUnie, de SGP, de RMU en SGP-jongeren, met steun van heel veel organisaties, bedrijven en personen die het leven een warm hart toedragen.

- ♥ Geef een gift op weekvanhetleven.nl
- ♥ Scan de bovenstaande QR-code met de camera-app van uw telefoon.
- ♥ Of maak een gift over naar
NL07 RABO 0382 2947 77 t.n.v.
Stichting Platform Zorg voor Leven

Steun de Groen van Prinstererbiografie!

Groen van Prinsterer was de grondlegger van christelijke politiek. Van hem is er nog steeds geen uitgebreide biografie, waarin het leven en werk grondig en toegankelijk uiteen wordt gezet. Daar wordt aan gewerkt, maar zonder uw steun is dit niet mogelijk!

Het jaar 2025 staat in het teken van Groen. In dat jaar verschijnt een uitgebreide biografie van Groen van Prinsterer en een kleiner boekje (150 pagina's) waarin Groens verleden en ons heden met elkaar worden verbonden.

GROENBIOGRAFIE

Waarom? Het leven van Willem Groen van Prinsterer omvatte een tijdperk. Hij werd geboren in 1801, onder het bewind van Napoleon, en stierf in 1876, toen Nederland er geheel anders uitzag. Op cruciale momenten was hij erbij. Voor 1830 was hij in België, in het gevolg van de koning en zag hij een conflict escaleren. In 1848 zag hij in Den Haag het politieke stelsel radicaal veranderen. Belangrijker, Groen werd een van de toonaangevende politici van de 19e eeuw.

In een land waar koning en regenteske bestuurders te machtig waren, kwam hij op voor geloof en vrijheid. Tijdens de Afscheiding van 1834 protesteerde hij tegen het optreden van de staat. In de Tweede Kamer was hij een formidabele politicus die liberalen en conservatieven voorhield dat niet eendracht, maar meningsverschil de kern van politiek is. Politiek op basis van gelovige overtuiging, daar vroeg Groen als eerste ruimte voor.

ONDERWIJS

Niet voor niets zijn vele scholen vernoemd naar Groen van Prinsterer! Zijn overtuiging kwam nergens sterker naar voren dan in het onderwijs. Groen verzette zich tegen een algemeen-christelijke school, omdat deze geen ruimte liet voor geloof. Het onderwijs kwam niet toe aan de staat, maar aan ouders en samenleving. Groen zette zich hiervoor in, zowel in de Tweede Kamer als daarbuiten.

OVERTUIGING, VRIJHEID EN RESPECT

Groen was nog veel meer. Met *Ongeloof en Revolutie* en *Handboek der Geschiedenis van het Vaderland* zette hij een grootse visie uiteen, die velen na hem gestempeld heeft. Hij verzette zich tegen slavernij en samen met zijn vrouw Betsy keek hij als filantroop om naar armen in en rond Den Haag. Vanuit zijn huis in Den Haag hield hij een christelijk netwerk in stand, tot ver over de landsgrenzen.

Groen had sterke overtuigingen, geworteld in zijn geloof. Hij vond het van levensbelang dat de overheid burgers de vrijheid liet om zelf in gemeenschap, gezin en kerk het leven vorm te geven. In de politiek wilde hij debat en discussie, die samenging met respect voor zijn tegenstanders. Die combinatie van gelovige overtuiging, het belang van vrijheid en respect blijft in iedere generatie een grote opgave.

Daardoor heeft Groens werk niets van zijn scherpte verloren en spreekt zijn leven nog steeds tot de verbeelding! ◀

dr. Gertjan Schutte, biograaf biograaf

*drs. Jan Schippers
penningmeester Stichting Wetenschappelijke Biografie Groen van Prinsterer*

Meer informatie, of wilt u het project steunen?
Ga naar groenbiografie.nl/steun-dit-project of gebruik de QR-code.

MOREE GELDERBLOM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

U kunt ons raadplegen bij geschillen maar -nog beter- ook ter voorkoming daarvan.
Recht op het doel af.
Recht door zee.

Moree Gelderblom Advocaten, aangenaam!

Kantooradres: Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Van Ree Accountants biedt advies op maat voor het midden- en kleinbedrijf, onderwijs, non-profit organisaties en vrije beroepen. Als accountants zorgen we er natuurlijk voor dat de wettelijke controles worden uitgevoerd en dat u over de juiste (jaar)cijfers beschikt. Onze frisse kijk op uw cijfers levert bovendien verrassende inzichten op. Van Ree Finance Consultants onderscheidt zich door het vertalen van complexe vraagstukken in heldere adviezen. Onze specialisten hebben actuele kennis van zaken op het gebied van vermogensplanning, fiscaal advies, fusie, bedrijfswaardering, overdracht en overname. Van Ree HR Consultants ondersteunt voor wat betreft uw personeelszaken. Van beleid en werving tot salarisadministratie en coaching. Neem gerust vrijblijvend contact met ons op.

AUDIT & ASSURANCE | ACCOUNTANCY | BELASTINGEN | CONSULTANCY
ALBLASSERDAM | ALPHEN AAN DEN RIJN | BARNEVELD | GELDERMALSEN | LEERSUM | NIEUWEGEIN | ZWOLLE

www.vanreeaccountants.nl

Actualiteiten en ontwikkelingen in politiek en samenleving door Menno de Bruyne, voorlichter Tweede Kamerfractie SGP

's Lands belang

Uiteindelijk viel het dit jaar nog wel mee. De voltallige Tweede Kamer kwam het afgelopen zomerreces slechts één keer terug van reces. Dat was op 23 augustus op verzoek van de PVV om te debatteren over wat de minister van Buitenlandse Zaken had gezegd over stikstof in Nederland. Die uitspraken zorgen voor nogal wat golven in de Hofvijver. Logisch, want met wat hij zei nam hij als vicepremier afstand van een kabinetsbesluit waar hij eerder ja tegen had gezegd. Voer voor de oppositie dus.

Als het aan de oppositiepartijen had gelegen, zouden de Kamerleden dit keer overigens zo'n drie keer terug hebben moeten komen van vakantie, ook nog voor de koopkracht, de asielcrisis en nog wat. Het is een trend, dat terugroepen. Er gaat bijna geen reces voorbij, of er zijn fracties die iets zó dringend vinden, dat er een debat moet worden ingelast. Alsof een Kamerdebat helpt om de problemen op te lossen...

Voor het houden van een ingelaste vergadering van de hele Tweede Kamer zijn 76 leden nodig, de helft plus 1 dus. De regeringspartijen, die bij elkaar opgeteld een meerderheid hebben, kunnen zo'n verzoek dus altijd blokkeren, al dan niet met steun van een of meer andere fracties.

STORTVLOED

De Kamerleden die voor het eerst in de parlementaire geschiedenis de euvele moed hadden hun collega's tijdens het - vroeger veel langere - reces lastig te vallen, waren Oldenhuis Gratama, Wybenga, Patijn, Van der Linden, Gleichman en Goeman Borgesius. Ze kregen van hun collega's een stortvloed van kritiek over zich heen.

Dat was op dinsdag 26 april 1881. In een brief aan de voorzitter schreef het zesmanschap (toen waren er nog maar zes handtekeningen vereist om de Kamer van reces terug te roepen) dat er te veel werkzaamheden op de lange baan zouden worden geschoven. Ze vreesden dat onder andere het aangekondigde wetsontwerp ter beteugeling van het misbruik van sterke drank in de ijskast zou worden gezet, evenals 'de inrigting eener postpakketdienst' en de 'strafbepalingen tegen desertie van zeevisschers'. Allemaal 'gewichtige landsbelangen', vonden ze.

ZIERIKZEE

Iemand die daar anders over dacht was 'de geachte afgevaardigde Van Kerkwijk'. Dit is een gevaarlijk precedent, waarschuwde hij. Hij vond zo'n verzoek zelfs een soort motie van wantrouwen aan het adres van de regering en de Kamervoorzitter. Dit is een afkeurenswaardige poging de regering, die het toch al zo moeilijk heeft, nog

verder te bemoeilijken, zei Van Kerkwijk, die namens het prachtige Zeeuwse stadje Zierikzee in de Tweede Kamer zat.

Het mooiste is nog de passage waarin hij nog een ander argument aanvoert tegen het optrommelen van alle Kamerleden. Nog steeds actueel, en het zou boven alle ingangen van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer moeten staan: "Ik kom er rond voor uit dat ik niet inzie dat 's lands belang slechts wordt bevorderd, door de eene wet na de andere zoo spoedig mogelijk tot stand te brengen. Het geluk van een volk wordt in geenen deele altijd bevorderd door wetten; deze verhoogden in den regel slechts het geluk van advocaten, procureurs, courantiërs en dergelijke."

En ik voeg daar graag aan toe dat 's lands belang evenmin wordt bevorderd door het houden van debatten in de Tweede Kamer. ◀

► Rondje Binnenhof

Op de zaterdagen 1 en 15 oktober hoop ik weer rondleidingen te geven op en rond Plein en Binnenhof in Den Haag en in het tijdelijke gebouw van de Tweede Kamer.

Opgeven kan via mdebruyne@tweedekamer.nl of een appje/belletje op 06 1254 1741

Kom kijken!

Uw hypotheek goed, snel en voordelig geregeld?

- Hypotheek voor starter, doorstromer of oversluiter
- Woningverhuur hypotheek
- Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- Hypotheek zonder verzekering
- Overwaarde hypotheek voor 60+

- ✓ Onafhankelijk advies
- ✓ Verantwoord en voordelig
- ✓ Deskundig en oplossingsgericht

Voor passend financieel advies! Bel 0342 421653

Van Ommeren Financieel Adviesbureau